

Teler Frank Olieman over de gemechaniseerde oogstverwerking bij rozen:

'Een geoogste roos wordt tot de bos

Rozenteler Frank Olieman werkt twee maanden met een geautomatiseerde oogstverwerkingslijn. De Passion-rozen worden na het knippen via een transportbaan in de kas naar de bosautomaat in de bedrijfsruimte vervoerd. Dat levert hem een forse besparing aan arbeid op.

TEKST: HARRY STIJGER

BEELD: HARRY STIJGER & ERIC VAN HOUTEN

Frank Olieman: "De sorteer- en bosautomaat geeft een arbeidsbesparing van 15%."

Op het 5,5 ha nieuwe bedrijf Rozenhof in het nieuwe glastuinbouwproject Hoge Zuidplaspolder in Moerkapelle worden rozen op een mobiel teeltsysteem van Frans van Zaal geteeld. De roltafels (0,65 m breed en 15,5 m lang) met daarop honderd rozenstruiken in steenwolmatten, draaien automatisch in secties (loops) van twee kappen rond.

De rozen worden twee keer per dag vanaf het middenpad geoogst. Olieman: "Iedere medewerker hangt de geoogste rozen in een zogenaamde trolley, zeg maar een inhangkar, waar plaats is voor dertien rozen. Deze trolley is onderdeel van de transportbaan van Lukassen, die op het 290 m lange middenpad staat. Op iedere

bufferplaats, een rangeergedeelte, is ruimte voor drie trolleys. Als een trolley volgehangen is, wordt deze meegenomen door de ketting van de transportbaan naar de bedrijfsruimte. Dit systeem met trolleys, in ons geval 220 stuks, is oorspronkelijk afkomstig uit de kledingbranche."

De vaste transportbaan in de kas geeft wel problemen bij de aanvoer van materialen als steenwol en plantmateriaal. De bufferstations zijn een voordeel ten opzichte van andere transportbanen.

Bosautomaat

Doordat er op 18 plaatsen zowel links als rechts van het middenpad wordt geoogst, komt een aaneengesloten rij van trolleys

met rozen bij de Aweta-bosautomaat aan. Deze machine heeft een capaciteit van 10.000 rozen per uur.

"Aan de achterkant van de bosautomaat bevinden zich drie verdeelstations, waar de bosautomaat automatisch de rozen uit de trolleys over pakt. Daarna beoordeelt een keurmeester de rozen. De afwijkende rozen met kromme steel of draaihart, roos met een dubbel hart, krijgen handmatig een code mee, zodat ze op een ander bosstation terecht komen. Voor een kromme steel moet een lip omhoog getrokken en voor draaihart de lip omlaag geduwd worden", zegt de rozenteler.

Hierna beoordeelt een camera de rozen op rijpheid, kleur en grootte van de knop. Olieman: "We stellen dat zelf in op de computer van de bosmachine. Bijvoorbeeld bij rijpheidstadium 160 is de roos te rijp, maar bij 150 is het goed. De camera kijkt ook naar te groene rozen. Zo is de waarde 130 een te groene roos. Bij een te lichte kleur of een te kleine rozenknop gaat de roos ook naar een apart bosstation."

Gehele steeldikte meten

Na de camera volgt de lengtesluis om de lengte en dikte van de rozenstelen te meten. "De dikte meten we over de hele lengte van de steel. Dit is een belangrijk verschilpunt met andere merken bosautomaten. Meting over de hele lengte is een voordeel, omdat het een goed gemiddelde geeft en niet afhankelijk is van de plaats waar gemeten wordt. Per steel kan een plaatselijke meting nogal eens een tegenvallend resultaat geven", weet de rozenteler.

De bosautomaat is uitgerust met 14 bosstations, waar alle kwaliteiten worden gebost. "Voor de goede rozen zijn er voor de lengtes 50, 60, 70 en 80 cm twee bosstations. Voor de lengte 90 cm is er één bosstation. Voor de rijpe, ofwel gesprongen, rozen hebben we voor de lengtes 60 en 70 cm een bosstation. De kromme, draaihart en rauwe of te groene rozen worden in aparte stations gebost.

Nadat er 20 rozen in een bosstation zijn gehangen, gaat er automatisch een elastiekje om de bos. De rozen worden aan de onderkant twee keer geknipt, de

niet meer aangeraakt'

De bosautomaat heeft 14 stations. Na het sorteren en bossen worden de rozen met een robotarm op de bufferband gelegd.

eerste keer bij de helft van de bos, om een zo gelijk mogelijke lengte te krijgen", vertelt Olieman. Onder de bosautomaat ligt een afvoerband om de afgeknipte delen naar de afvalcontainer af te voeren.

Vanuit het bosstation legt een robotarm de bossen rozen op een bufferband. Zodra er vier bossen op die band liggen, worden deze tegelijk naar de sealmachine getransporteerd. De teler: "Voordien legde de robotarm de bossen direct op de transportband, waardoor de verschillende lengtes door elkaar kwamen te liggen."

De rozen worden automatisch uit het transportsysteem in de bosautomaat gehangen.

Containervulautomaat

De ingesealde bossen komen op een afraapband, waar de vier bossen van dezelfde kwaliteit en lengte opgepakt en in een kunststof bloemencontainer gezet worden. Een automatische ontstapelaar heeft daarvoor al gezorgd voor de ontstapeling van deze bloemencontainers, die eenmaal op een lopende band geplaatst in de vulunit een paar liter water met een voorbehandelingmiddel voor rozen krijgen toegediend. De containers met bossen rozen gaan op een aflopende rollerband naar de veilingkarren.

De rozenteler ziet veel voordelen van de geautomatiseerde oogstverwerking: "De roos heb je maar één keer in je hand totdat de bos gemaakt is en dat geeft minder beschadiging. De oogstmedewerkers hangen de rozen in als de goot gewisseld wordt, waardoor er geen tijdverlies is. Bovendien is het oogsten geen zwaar werk meer, omdat er geen bossen meer getild hoeven te worden. Daarnaast zijn de medewerkers blij dat ze niet meer met laarzen aan een nat pad in hoeven, maar in korte broek op het middenpad kunnen blijven."

Een nadeel is dat bij een stroomstoring het systeem stilstaat. Olieman heeft

daarom een noodstroomvoorziening via zijn WKK.

Investering

In de opzet van het nieuwe bedrijf is rekening gehouden met de oogstverwerkingslijn. Deze lijn vraagt een investering van één miljoen Euro, waarvan vier ton voor de transportbaan. De rozenteler denkt hiermee 15% arbeid te besparen. Bij één miljoen euro arbeidskosten op jaarbasis is dat € 150.000. De vier ton kostende transportbaan is dus in drie jaar terugverdiend. Over de onderhoudskosten kan Olieman nog niets zeggen.

Samenvatting

Op het nieuwe rozenbedrijf van Frank Olieman worden de rozen van de mobiele teelt op het middenpad geknipt en direct ingehangen in de trolleys op de bufferplaatsen van de transportbaan. Vanuit de kas gaan de rozen via deze baan naar de bosautomaat in de bedrijfsschuur. Olieman gaat er van uit dat hij met dit systeem 15% op arbeid kan besparen.